

PODOBENSTVO O DESIATICH PANNÁCH (31. nedeľa cez rok)

Vtedy sa nebeské kráľovstvo bude podobat' desiatim pannám, ktoré si vzali lampy a vyšli naproti ženíchovi. Päť z nich bolo nerozumných a päť múdrych. Nerozumné si vzali lampy, ale olej si so sebou nevzali. Múdre si vzali s lampami aj olej do nádob. Keď ženích neprichádzal, všetkým sa začalo driemať a zaspali. O polnoci sa strhol krik: „Ženích prichádza, vyjdite mu v ústrety!“ Všetky panny sa prebudili a pripravovali si lampy. Tu nerozumné panny povedali múdrym: „Dajte nám zo svojho oleja, lebo naše lampy hasnú.“ Ale múdre odvetili: „Aby azda nebolo ani vám ani nám málo, choďte radšej k predavačom a kúpte si!“ No kým išli kupovať olej, prišiel ženích a tie, čo boli pripravené, vošli s ním na svadbu a dvere sa zatvorili. Napokon prišli aj ostatné panny a vraveli: „Pane, Pane, otvor nám!“ Ale on im povedal: „Veru, hovorím vám: Nepoznám vás.“ Preto bdejte, lebo nevíete ani dňa, ani hodiny. (Mt 25, 1-13)

Podobenstvo o desiatich pannách odznelo v rámci eschatologickej reči na Olivovej hore. Táto bola Židmi v súlade so Zachariášovým proctvom považovaná za vrch, kde „Pán v ten deň nohami zastane“ (Zach 14, 4), teda za miesto „Posledného súdu“. V prvom rade bolo podobenstvo určené druhej generácii kresťanov, ktorá v porovnaní s bezprostrednými nasledovníkmi Ježiša už ochabla v horlivosti očakávania jeho skorého druhého príchodu. Varovanie pred upadnutím do povrchnosti viery však patrí aj nám.

V istom zmysle aj vlastná smrť je pre nás „príchodom Pána“. Podobenstvo nás pobáda, aby sme ju vnímali ako očakávaný deň svadby so Ženíchom – Kristom. Takto učil svojich mníchov umierať aj svätý Bernard z Clairvaux. Kázal klášt' umierajúcim na ústa kríž. Vychádzal pritom z Knihy Deuterónómium, ktorá zachytáva smrť Mojžiša. Slovenský preklad o nej hovorí stroho: „A Mojžiš, Pánov služobník, zomrel tam... podľa Pánovho rozkazu“ (Dt 34, 5). No hebrejský text nehovorí „podľa Pánovho rozkazu“, ale „pobožkaný Bohom“.

V podobenstve o desiatich pannách nájdeme veľa symbolov. Číslovka desať predstavuje plnosť. Je symbolom spoločenstva – naznačením, že príbeh sa týka každého človeka. Celý jeho život je putovanie, neustály exodus – zanechávanie istôt, kráčanie v ústrety budúcnosti.

Lampy (grécky lampas) nepredstavujú malé olejové lampičky, ale svietiace pochodne, ktoré sa používali na osvetlenie dvorov a veľkých miestností. Takouto horiacou pochodňou by mal byť človek, ktorý verí v Krista.

Olej – v dejinách Cirkvi nachádzame rôzne interpretácie, čo je olejom v podobenstve: dobročinné skutky (Ján Zlatoústý), samotný Kristus (Efrém Sýrsky), láska a radosť (sv. Augustín), Duch Svätý (Simeon Mezopotámsky), viera (Luther), vernosť v nasledovaní Krista (Bonnard), osobný vzťah s Pánom (Sand). Kalvín o tajomstve oleja prosto hovorí: „Najjednoduchšou a najprirodzenejšou odpoveďou mi pripadá tá, že horlivé a krátkodobé

nadšenie nestačí.“ Iný teológ podotýka: „Pre nás nie je až tak podstatné, čo v podobenstve predstavuje olej. Omnoho dôležitejšie je uvedomiť si, kam sme pozvaní.“

Všetkým sa začalo driemať a zaspali – driemať sa v gréčtine doslova povie pokyvkať hlavou, čo je správanie typické pre toho, kto je ospalý. V striedavom klesaní a zdvíhaní hlavy je naznačená predzvesť našej smrti – momentu, kedy posledný raz skloníme svoju hlavu a usneme. V tomto príbehu na rozdiel od iných evanjelioých podobenstiev zaspatie neznamena nedostatok bdelosti.

„Aby azda nebolo ani vám ani nám málo, choďte radšej k predavačom a kúpte si!“ – z podobenstva plynie dôležité ponaučenie: pripravenosť (nepripravenosť) nemôže nikto urobiť za mňa. V rozhodujúcom okamihu som za ňu zodpovedný iba ja sám.

Nerozumné panny pripomínajú tých, ktorí sa naivne spoliehajú na svoju formálnu príslušnosť k Cirkvi. Lampa bez oleja je obraz kresťanstva bez osobného vzťahu s Kristom. Kristus je oheň, ktorý zapaluje. Ostatné má vychádzať z nášho vzťahu s ním.

Dvere sa zatvorili – smrť zatvára dvere časnosti, kedy je možné zaopatriť si olej. Prítomnosť je jediný čas, ktorý nám je daný k dispozícii. Iba v tomto čase je nám dané získavať a strácať.